

Els néts d'Indiana Jones

Steven Spielberg ha produït aquest estiu una pel·lícula que relata les peripècies d'uns joves aventurers, *Los Goonies*, dirigida per Richard Donner. No obstant això, el resultat queda molt lluny de la famosa *En busca del arca perduda*.

Segurament fou un creuament de cables cibernètics. Farà cosa d'alguns anys, algun arraconat cervell electrònic californià instal·lat en l'extraradi de Hollywood comença, possiblement, a crepitant indicant que en algun lloc a milers de quilòmetres, creuant l'Atlàntic, la calor asfàltica no era un impediment per a fruit dels espectacles que es gaudien la resta de l'any. Més bé al contrari.

Decidiren, aleshores, que si en altres indrets caldejats tenien els seus festivals de juliol, es podria aplicar la mateixa màxima (en estiu tota cuca viu) al gran imperi americà. Però reemplaçant les corregudes de bous i els recitals a l'aire lliure per l'ocupació de les sales obscures amb les novetats de la temporada durant els mesos en què, segons les gràfiques macroeconòmiques, les neurones cinematogràfiques preferien les reposicions rànquies o restar en guaret.

Aquesta nova estratègia ha anat desenvolupant-se durant els darrers anys com si d'una bola de neu descendint per l'Himàlaia es tractàs. Fins al punt que el centre de gravetat de l'inici de temporada, la data de l'any més propícia per a aquests esdeveniments inaugurals —Nadal—, està sent desplaçat per l'estiu iniciador.

Però, juntament amb aquest fenomen, s'està

Guillem RAUSA

produint un auge paral·lel de pel·lícules dirigides als segments més joves de la població. Davant la deserció adulta dels cinemes, les grans companyies han trobat en els adolescents un mercat més estable i de rendibilitat més segura. Hi ha, també, raons demogràfiques que expliquen aquesta infantilització progressiva. Des de 1975 s'està produint una fase ascendent en el cicle demogràfic dels Estats Units (augment de la població juvenil), com a conseqüència de l'increment de la natalitat d'anys anteriors. Aquesta ascensió, com ha assenyalat el sociòleg Gil Calvo, provoca, segons els cicles, l'entronització de la cultura juvenil com a reina del mercat.

Aquesta inflació de productes juvenils repercuteix, doncs, en la política d'estrenes. D'ací que l'estiu siga molt propici per al debut apoteòsic, gràcies a les vacances escolars.

Ací ha jugat un paper important, en part com a causa i en part aprofitant hàbilment el filó rejuvenidor, el binomi format per George Lucas i Steven Spielberg. *American Graffiti* de Lucas, per exemple, fou la llavor de tota aquesta floració actual de comèdies col·legials. Comèdies que per cert han anat incrementant cada vegada més les dosis de mal gust, repetició, falta d'originalitat i degradació de la immediatament anterior. *La guerra de las Galaxias*, a la

manera d'una nau nodrissa, engendrará una gran quantitat de seqüeles espacials, que, utilitzant algunes troballes de la saga lucasiana, han acabat per saturar l'oferta.

Steven Spielberg, d'altra banda, encertà de ple la diana aventurera amb el personatge —meitat científic, meitat corredor dels mil metres d'obstacles— Indiana Jones. *En busca del arca perduda* va suposar la reparació de l'adormit heroi del cel·luloide dels anys 40 i 50, exquisit ensumador de l'aroma de baralles tavernícoles, llepador indòmit del pols de camins intransitables i degustador avesat de l'amarg sabor del verí dels rèptils nord-africans.

Aquest exotisme de nova planta generà, alhora, herois coetanis, parents propers, cosins segons i descendents filmics de l'erràtic arqueòleg que trauen el cap d'un temps ençà per pantalles grans i petites.

Precisament, aquest estiu ha aparegut pels cinemes, una apòcrifa —o potser no tan apòcrifa— parentela d'Indiana Jones. Es tracta de *Los Goonies*, una pel·lícula dirigida per Richard Donner, però l'autèntic cervell de la qual és el mateix Spielberg.

El creador d'*ET*, a més de practicar la paternitat responsable sobre les seues pel·lícules, ha començat a exercir un estret padrinatge sobre altres directors

Steven Spielberg i Indiana Jones han creat una

perquè dirigessen pel·lícules basades en idees o arguments seus. Segons ha explicat ell mateix en unes recents declaracions, «*Los goonies*, per exemple, era un film que no volia dirigir, però que volia veure». I una història semblant va passar anteriorment amb *Poltergeist* o *Gremlins*, que, encara que només produïdes per ell, posseïen una atmosfera molt propera a l'univers spielbergià.

El director de *Los Goonies* és el no massa brillant Richard Donner, que anteriorment havia dirigit, entre d'altres, *La Profecia* i *Superman*. La penúltima pel·lícula seua, *Lady Hal-*

va escola d'estiu

cón, filmada a Europa i amb fotografia del berto-luccià Vittorio Storaro, ha suposat una certa sorpresa, amb la filmació de forma molt personal, d'una bella història medieval d'amor fou.

Los Goonies ha fet canviar una altra vegada de rumb la carrera de Donner. El nom de la pel·lícula ens feia inferir que la cosa aniria de conills. En comprovar que el cèlebre rosegador de la sort no es pronunciava *Bugs-goonie*, sinó que es lletrejava *Bugs-bunny*, les especulacions es van desviar cap a la hipòtesi que es tractaria d'alguna estranya tribu de bestioles

emparentades amb els *gremlins*, que vés a saber quines burrades serien capaces de fer.

Però no, al final ha resultat que els tals *goonies* no són sinó una tropa de barbamecs en bicicleta que circulen pels carrers del seu avorrit poble per combatre el tedi. Fins ací podria haver estat l'anodí escenari de qualsevol novel·la d'Enid Blyton, protagonitzada pels Cinc.

Tanmateix, des que descobreixen el mapa d'un tresor ocult del segle XVII, s'encén la metxa pel·liculera i es succeeixen les sorpreses detonants, com en una traca xinesa, que no paren

fins que no s'encenen les llums. Per a tirar una mica més de llenya al foc de l'acció, s'entrecrua una al·lucinant banda de gàngsters italians, composta per una progenitora voluminosa amb pinta de fer *fetuccini al dente* amb qualsevol que se li pose davant, i els seus fills, com més va, més facinerós.

Ací no es tracta solament d'aventures indiana-jonesques, amb les esperades dosis de trampes mortals, pedres erràtiques o esquelets d'excursionistes i pirates. Hi ha una ombra que plana durant tota la pel·lícula. La d'una de les més modèliques narracions

d'aventures: *L'illa del tresor*. I tot això adobat, a més, amb oportunes referències a Verne, Salgari, Walter Scott, Lovecraft, Poe, les narracions de terror gòtic, *El Capitan Blood*, *Mama Sangrienta* o *La Banda de los Grissom*, entre d'altres.

Per ser un digne apèndix d'*En busca del Arca Perdida*, presenta algunes de les seues troballes. Entre les quals hi ha, per exemple, tota la part referent als mecanismes i les trampes que han de sortejar els protagonistes per assolir el seu objectiu. Però, per açò mateix, ací en trobem la limitació: haver convertit tot això en un divertit parc d'atraccions, en el qual, és clar, no es participa. Inclús, si es lleva tota la quincalleria d'artefactes, la història es presenta molt feble.

Si a això s'afegeix que no hi ha els tocs d'enginy i de *savoir faire* de, per exemple, Tobe Hooper i Joe Dante, quan van dirigir *Poltergeist* i *Gremlins*, respectivament, i que el pes de la pel·lícula recau sobre la colla d'adolescents (i cap d'ells no es pareix, ni en pintura, a Harrison Ford) el *soufflé* estiuenc acaba per desinflar-se.